

KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL SİSTEMİNDE MALİ HİZMETLER BİRİMLERİ

Şafak Birol ACAR
Devlet Bütçe Uzmanı
safak@bumko.gov.tr

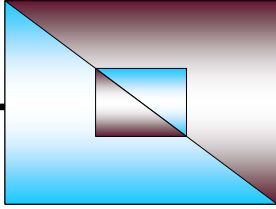

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Öngörülen Sisteme Geçiş Dönemi

Ülkemizde 1050 sayılı Kanun¹ ile yaklaşık 80 yıl yürütülen mali yönetim sistemi özellikle uluslararası finans kuruluşları ve AB ile yürütülen müzakereler çerçevesinde son yıllarda bir çok yönden eleştiri almış ve artık sürdürülemez hale gelmiştir. 1050 sayılı Kanun uzun yıllar çok az değişikliklerle başarılı bir şekilde uygulanmakla birlikte gelinen noktada devletin tanımının değişmesi ve yönetilmesinin çok karmaşık bir yapıya bürünmesi ayrıca mevcut yapıda idarelerin Maliye Bakanlığı ve Sayıştay tarafından katı ön mali kontrollere tabi tutulması, sorumluluk dengesinin iyi kurulamamış olması gibi nedenler sonucunda bütçe disiplininin kurtulmak için mali yapının fazlaca zorlanmaya başlaması ve ayrıca kamuoyunda yolsuzlukların arttığına ilişkin söylemler

bir değişim ihtiyacını beraberinde getirmiştir². 1050 sayılı Kanun ve genel olarak mali yönetim ve kontrol sistemimize getirilen eleştiriler ana başlıklar itibarıyla;

- ❖ 1050 sayılı Kanunun kapsamının dar kaldığı ve bütçe dışı kaynaklarda önemli bir artış olduğu (özellikle Döner sermayeler ve yarı mali işlemler)
- ❖ Harcama öncesinde merkezi otoriteler tarafından katı bir ön mali kontrol uygulandığı
- ❖ Harcama sürecinde yetki-sorumluluk dengesinin iyi kurulamadığı
- ❖ Kamu kaynaklarının etkin kullanılmadığı
- ❖ Kalkınma planları ile bütçeler arasındaki bağın koptuğu
- ❖ 832 sayılı Sayıştay Kanunu kapsamında yapılan denetimlerin kapsamının dar olduğu ve harcama öncesi mali kontroller, vize ve tescil işlemleri gibi nedenlerle asıl görevini yapamaz duruma geldiği
- ❖ İdarelerin kendi kaynakları üzerinde yeterince inisiyatif sahibi olamadıkları ve bu nedenle kendi bütçelerine sahip çıkamadıkları

- ❖ Çağdaş kamu mali yönetim anlayışında hakim olan; stratejik planlama, çok yıllık bütçeleme, performans esaslı bütçeleme, hesap verebilirlik, mali saydamlık, etkin iç mali kontrol ilkelerinin sistemde yer almadığı³

olarak sayılabilir.

Yukarıda ana hatları ile sayılan sorunların yanında son yıllarda uluslararası alanda kamu mali yönetim ve kontrol sistemlerinde stratejik planlama, performans esaslı bütçeleme, orta vadeli harcama sistemi, mali saydamlık, hesap verebilirlik gibi kavramların ön plana çıkması ve Avrupa Birliğine adaylık sürecinin gereği olarak kamu mali yönetimi ve kontrol sistemimizin uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği normlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu kapsamda, kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin yeniden yapılandırılarak, parlamentonun bütçe üzerindeki denetiminin artırılması, mali saydamlığın sağlanması, stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemeyle birlikte orta vadeli harcama sistemine geçilmesi, planlı bir bütçeleme anlayışına geçilmesi, iç denetim sistemi kurulması, performans denetiminin sisteme dahil edilmesi, kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin kurulması, Sayıştay'ın denetim alanının genişletilmesi, mali yönetim ve kontrol alanında kamu idarelerinin görev, yetki ve sorumluluklarının artırılması amaçlanarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çıkarılmıştır (ARCAGÖK-ERÜZ, 2006:9-10)⁴.

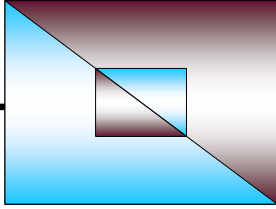
Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Sistemi ve Rol Alan Aktörler

Yeni sistemde mali hizmetler birimlerinin görev ve fonksiyonlarını tam olarak kavrayabilmek için sistemin temel unsurlarını ve kısaca bu sistemde rol alan aktörleri ana çizgileri ile açıklamak ve mali hizmetler biriminin sistem içindeki yerini belirtmek gerekir.

5018 sayılı Kanundan önce mali yönetim ve kontrol sistemimiz esas itibarı ile Anayasa, 1050 sayılı Kanun ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu, yılı bütçe kanunları ve çeşitli kanunlarda yer alan özel hükümler çerçevesinde yürütülmüştür. Sistem Maliye Bakanlığı ve Sayıştay tarafından yapılan katı ön mali kontroller üzerine kurulmuş, harcamaların sorumluluğu genel olarak Maliye Bakanlığı tarafından atanan saymanlar ve idarelerde ise tahakkuk memurlarına yüklenmişti. Ana yapıyı oluşturan bu sistem katı ön kontrol düzenlemeleri içermesine rağmen uygulamada fazlaca bir başarı sağlamadığı gibi harcamaların yerindelik denetimi hiç yapılamamaktaydı. Ayrıca idarelerin bütçeleri üzerinde yeterince söz sahibi olamamaları, yetki-sorumluluk dengesinin iyi kurulamamış olması ve daha önce bahsettiğimiz birçok olumsuzluk yeni bir mali yapıyı zorunlu hale getirmişti.

5018 sayılı Kanun ile;

- ❖ Mali yönetim ve bütçenin kapsamı genişletilmiştir.
- ❖ Stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemeye geçilmektedir.

- ❖ Orta vadeli harcama programı çerçevesinde çok yıllık bütçelemeye geçilmiştir.
- ❖ Hesap verebilirlik ve mali saydamlık sağlanmaktadır.
- ❖ Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkesi getirilmiştir.
- ❖ Kamuda muhasebe birliği sağlanmış ve mali istatistiklerin yayımlanması öngörülmüştür.
- ❖ İç kontrol sistemi kurulmaktadır.
- ❖ İç denetim sistemi kurulmaktadır.
- ❖ Sayıştayın denetim kapsamı genişletilmiştir.

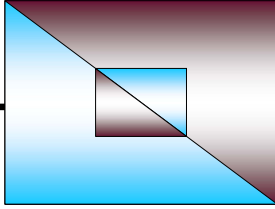
Yeni mali yönetim ve kontrol sisteminin anahtar kavramları ise;

- ❖ Yönetim sorumluluğu modeli
- ❖ Kaynakların etkili, ekonomik, verimli kullanımı
- ❖ Stratejik planlama
- ❖ Performansa dayalı bütçeleme
- ❖ Çok yıllık bütçeleme
- ❖ Hesap verebilirlik
- ❖ Mali saydamlık
- ❖ Tahakkuk esaslı muhasebe
- ❖ İç kontrol
- ❖ İç denetim
- ❖ Geniş kapsamlı dış denetim

Mali yönetim ve kontrol sistemi esas itibarıyla Kamu İç Mali Kontrolü/ Public Internal Financial Control (KİMK) anlayışına dayanmaktadır. Avrupa Birliği uygulamasında esas alınan bu yaklaşım mali yönetim ve kontrol sistemi, iç denetim sistemi ve bu iki alandaki merkezi uyumlaştırma birimlerinin toplamından oluşmaktadır. İdareler tarafından içsel olarak uygulanan bir mali kontrol sistemi olan KİMK, geniş anlamda iç kontrol kavramına dayanmaktadır. Bu yaklaşıma göre mali yönetim ve kontrol sistemi; ön mali kontrol, süreç kontrolü, işlem sonrası kontrol, standart ve prosedürlerin belirlenmesi, kontrol listeleri ile kontrol öz değerlendirme formlarının ve mali yönetim ve kontrol rehberlerinin oluşturulması süreçlerini kapsayacaktır. İç denetim sistemi; fonksiyonel bağımsızlık, iç denetim standartları, iç denetim etik kuralları, bütün alanlarda tüm denetim türlerinin uygulanması, denetim rehberleri ve kalite güvence programları, merkezi uyumlaştırma birimi ise standartları belirleme, düzenlemeleri yapma, izleme, raporlama, eğitim programlarının hazırlanması, uyumlaştırma ve iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırma unsurlarından oluşacaktır (ARCAGÖK, 2006;134-135)⁵.

Sistem, bahsedilen bu çağdaş yaklaşımları harcama birimleri özelinde aşağıda belirtilen aktörler aracılığı ile yerine getirecektir;

- ❖ Bakan
- ❖ Üst Yönetici
- ❖ Harcama Yetkilisi
- ❖ Mali Hizmetler Birimi

- ❖ Gerçekleştirme Görevlileri
- ❖ Muhasebe Yetkilileri (Genel Bütçe kapsamındaki idarelerde Maliye Bakanlığı)
- ❖ İç Denetçiler

❖ Bakan;

- Hükümet politikalarının uygulanmasından
- Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasından
- Diğer bakanlıklarla koordinasyon ve işbirliğinden
- Kaynakların kullanımından
- Kamuoyunun bilgilendirilmesinden sorumludur.

5018 sayılı Kanunda Bakanların, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması konusunda Başbakana ve Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu oldukları belirtilmektedir.

❖ Üst Yönetici;

- İdarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasından
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan

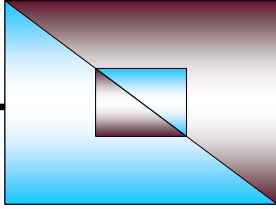
- Mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesinden
- 5018 sayılı Kanunda belirtilen görev ve sorumluluğun yerine getirilmesinden sorumludur.

Üst yöneticiler 5018 sayılı Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana karşı, mahalli idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar. Ayrıca Kanunda üst yöneticilerin bu sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmektedir.

❖ Harcama Yetkilisi;

- Harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına uygun olmasından
- Harcama talimatlarının kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından
- Ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından sorumludur.

Özel durumlar dışında, bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yönetici harcama yetkilisi olup, analitik bütçe sınıflandırmasında kurumsal sınıflandırmanın üçüncü düzeyinde yer alan ana hizmet birimlerinin en üst yöneticisi ile dördüncü düzeyde yer alan destek ve lojistik birimler ile politika uygulayıcı birimlerin en üst yöneticisi buna

karşılık gelmektedir. Bütçelerden harcama yapılabilmesi ancak harcama yetkilisinin harcama talimatı vermesiyle mümkündür.

❖ Gerçekleştirme Görevlisi;

Gerçekleştirme görevlileri harcama talimatı üzerine;

- İşin yaptırılması
- Mal veya hizmetin alınması
- Teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması
- Belgelendirilmesi
- Ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması

görevlerini yürütürler.

Gerçekleştirme görevliliği ile ilgili farklı bir durum ise İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların⁶ 12 nci maddesinin son fıkrasında belirtilen durumdur. Bu maddeye göre harcama yetkilileri tarafından yardımcıları veya hiyerarşik olarak kendilerine en yakın üst kademe yöneticileri arasından bir veya daha fazla sayıda kişi ödeme emri belgesini düzenlemekle görevlendirilirler. Bunlar, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön mali kontrol yaparlar ve kontrol sonucunda ödeme emri belgesi üzerine “Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür” şerhi düzenleyerek imzalarlar.

Gerçekleştirme görevlisi, belirtilen süreçlerde yer alan tüm görevlileri kapsamaktadır. Ancak Sayıştay Genel Kurul kararına göre bir kişinin

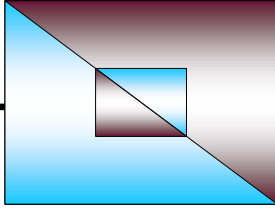
gerçekleştirme görevlisi olarak sorumlu tutulabilmesi için bu kişinin yetkili ve görevli olması ve yapılan giderin de bu görevli tarafından düzenlenip imzalanan belgeye dayanıyor olması gerekmektedir.⁷

❖ Muhasebe Yetkilisi;

Gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm mali işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması olarak tanımlanan muhasebe hizmetlerini yerine getiren muhasebe yetkilileri bu işlemlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludurlar. Ayrıca gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine vermekle de yükümlüdürler. Muhasebe yetkililerinin **5018 sayılı Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları**, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlandırılmıştır.

Muhasebe yetkilileri ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde;

- Yetkililerin imzasını
- Ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam olmasını
- Maddi hata bulunup bulunmadığını
- Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri

kontrol etmekle yükümlüdürler.

5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci bendinin (f) fıkrasında da genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütme görevi mali hizmetler birimlerine verilmiş olup aynı Kanunun 62 nci maddesinin dördüncü bendinde 4059 sayılı Kanun⁸ hükümleri saklı kalmak kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe yetkilisinin Maliye Bakanlığı tarafından, diğer kamu idarelerinde ise üst yöneticiler tarafından atanacağı belirtilmiştir.

❖ İç Denetim;

Kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olarak tanımlanan iç denetim, AB Komisyonu, IMF, Dünya Bankası, OECD gibi birçok uluslararası kuruluşun uyguladığı ve tavsiye ettiği bir modeldir. İç denetçiler tarafından yürütülen bu faaliyetlerin alanını;

- İç kontrol süreçlerinin denetimi
 - ✓ Kurum içinde üretilen bilgi ve raporların tamlığı, doğruluğu ve güvenilirliği
 - ✓ Faaliyetlerin etkinliği ve verimliliği
 - ✓ Mevzuata uygunluk

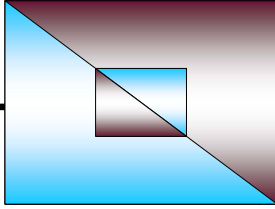
✓ Kurum varlıklarının korunması

- Risk yönetimi süreçlerinin denetimi
- Yönetimsel süreçlerin denetimi

olarak belirlemek mümkündür.

İç denetçiler düzenledikleri raporları doğrudan üst yöneticiye sunarlar ve üst yönetici de bu raporları değerlendirmek suretiyle ilgili birimlere ve mali hizmetler birimine verir. İç denetçi raporları ayrıca talep edilmesi halinde dış denetçilerin bilgisine sunulur. İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemler, üst yönetici tarafından en geç iki ay içinde İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir.

Yukarıda bahsedilen aktörlere sistemin tamamlayıcısı olan çok önemli iki aktörü de eklemek gerekir. Bunlardan biri **Maliye Bakanlığı** diğeri ise **Sayıştay Başkanlığı**'dır. Bu iki aktöre genel ekonomik planlama ve kamu yatırım politikası çalışmalarını yürüten **Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı**'nı (orta vadeli program, yatırım programı), borçlanma politikalarını ve merkezi yönetimin nakit yönetimi yürüten **Hazine Müsteşarlığı**'nı, mahalli idarelere ilişkin 5018 sayılı Kanunda belirlenen görevlerin koordinasyonu ve bu konuda çeşitli düzenlemeleri yapmakla yükümlü **İçişleri Bakanlığı**'nı, kaynak tahsisi ve hesap verme konusunda nihai karar organı olan **Türkiye Büyük Millet Meclisi**'ni, mahalli idarelerde **yerel meclisleri** ve sosyal güvenlik kurumları için **yetkili organlarını** belirtmek yerinde olacaktır. Ancak 5018 sayılı Kanun bağlamında ve konumuz açısından sadece Maliye

Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığının sistem içerisindeki yerlerine kısaca değinmekle yetineceğiz.

❖ Maliye Bakanlığı;

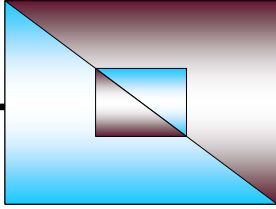
Maliye Bakanlığının 5018 sayılı Kanunla belirlenen mali yönetim ve kontrol sistemine ilişkin birçok görevi olmakla birlikte konumuz açısından önemli olan mali hizmetler birimleri açısından ilişkilerinin ortaya konmasıdır. Bu açıdan baktığımızda Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulan merkezi uyumlaştırma birimlerinin görev ve fonksiyonlarını belirtmek sistemi anlamak açısından faydalı olacaktır. Zira Maliye Bakanlığı ile idareler arasında merkezi uyumlaştırma birimi ve mali hizmetler birimi birer köprü vazifesi görmektedirler. Maliye Bakanlığı idareler bazında uygulayacağı politikaları bir anlamda mali hizmetler birimleri aracılığı ile yürütmektedir demek sanırım yanlış olmayacaktır. İdarelerin yönetim sorumluluğu ile uyumlaştırma anlamında yüklenen düzenleyici, yol gösterici sorumlulukları birbirine karıştırmamak gerekir. Maliye Bakanlığı genel olarak mali yönetim ve kontrol yapısını ve uyulması gereken temel ilkeleri belirler, idarelerin de bu genel esasları yönetim sorumluluğu çerçevesinde uygulamaları esastır. Maliye Bakanlığı bünyesinde esas itibarıyla iki merkezi uyumlaştırma birimi oluşturulmuştur. Bunlardan biri Mali Yönetim ve Kontrol Merkezi Uyumlaştırma birimi diğeri ise İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma birimidir.

Mali Yönetim ve Kontrol Merkezi Uyumlaştırma biriminin görevleri;

- ❖ İç kontrol sistemi için mevzuatı oluşturmak
- ❖ İkincil ve üçüncül düzey düzenlemeleri yapmak
- ❖ Standartları belirlemek
- ❖ İdarelerde uygulanan sistemleri izlemek
- ❖ Uygulama farklılığını gidererek uyumlaştırmak
- ❖ İdareleri yönlendirmek
- ❖ İyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmak
- ❖ Koordinasyon, rehberlik, eğitim fonksiyonlarını yürütmek

İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma biriminin görevleri;

- ❖ Denetim ve raporlama standartlarını belirlemek
- ❖ Risk değerlendirme yöntemlerini geliştirmek
- ❖ İç denetçilerin eğitim programlarını düzenlemek
- ❖ İç denetim raporunu hazırlamak
- ❖ İç denetim etik kurallarını belirlemek
- ❖ Kalite güvence programını düzenlemek ve bu kapsamda iç denetim birimlerini değerlendirmek
- ❖ Yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önlenmesi konusunda önerilerde bulunmak

- ❖ Program dışı özel denetim yaptırılması amacıyla idarelere önerilerde bulunmak
- ❖ İç denetçiler ile üst yöneticiler arasındaki anlaşmazlığın giderilmesine yardımcı olmak
- ❖ Kamu idarelerinin denetim birimleriyle işbirliğini sağlamak

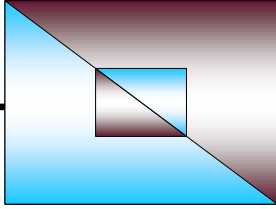
İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma birimi İç Denetim Koordinasyon Kurulu ve Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından Kurulun sekretarya görevini yapmak üzere görevlendirilen daireden oluşur. Karar organı İç Denetim Koordinasyon Kurulu'dur.⁹

❖ Sayıştay;

5018 sayılı Kanun ile Sayıştay'ın ön mali kontrole ilişkin görevleri kaldırılmış, kontrol sahası ise merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelerden oluşan genel yönetimi kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Anayasamızda¹⁰ Sayıştay'ın görev ve yetkilerinin genel esasları; ***“Sayıştay, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir..***

Mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır.” olarak belirlenmiştir. 832 sayılı Sayıştay

Kanunu da Anayasaya uygun olarak Sayıştay'ın teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları konusunda ayrıntılı düzenlemeleri yapmıştır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile dış denetimin amacı, kapsamı ve şekline yer verilmiş olup, dış denetim ve hesapların hükme bağlanmasına ilişkin diğer hususların ise ilgili kanununda düzenleneceği hükme bağlanmıştır. Anılan Kanunun 68 inci maddesinde; ***“Sayıştay tarafından yapılacak harcama sonrası dış denetimin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, yönetimin mali faaliyet, karar ve işlemlerinin; kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlanmasıdır”*** denilmekte ve izleyen kısımlarında özetle denetimin mali denetim, uygunluk denetimi ve performans denetimi şeklinde yapılacağı belirtilmektedir. Ayrıca yapılacak dış denetim sonucunda düzenlenecek raporun ilgili idareye gönderilerek bunun üst yönetici tarafından cevaplandırılacağı ve Sayıştay'ın idarelere gönderilen rapor ile idareler tarafından cevaplandırılan raporları dikkate almak suretiyle hazırlayacağı genel değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağı hüküm altına alınmıştır. 25/02/2005 tarihinde TBMM ye sunulan Sayıştay Kanunu teklifinin yasalaşması halinde sistemin dış denetim ayağı da 5018 sayılı Kanunla uyumlaştırılmış olacaktır.

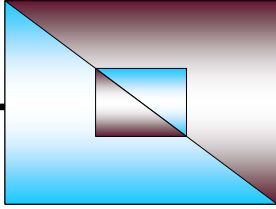
Mali Hizmetler Birimlerinin Yasal Altyapısı

5018 sayılı Kanunun¹¹ 60 ıncı maddesinde, maddede sayılan görevlerin idarelerin mali hizmetler birimleri tarafından yerine getirileceği belirtilmiş, daha sonra 5436 sayılı Kanunun¹² 15 inci maddesinde de teşkilat kanunlarında düzenleme yapılıncaya kadar anılan maddenin ikinci fıkrasında sayılan görevleri ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Başbakanlık ve bakanlıklarda (Milli Savunma Bakanlığı hariç) Strateji Geliştirme Başkanlığı, anılan Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilatlarında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, ekli (2) sayılı cetvelde yer alan idarelerin merkez teşkilatlarında Müdürlük ve üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitülerinde Strateji Geliştirme Daire Başkanlıkları kurulduğu ifade edilmektedir. Anılan maddede ayrıca 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasında mali hizmetler birimine verilen görevlerin, mahalli idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler tarafından, bu maddede belirtilmeyen idarelerde ise söz konusu hizmetlerin, bu idarelerin mevcut yapılarında mali hizmetlerini yürüten birimler tarafından yerine getirileceği belirtilmektedir.

Mali yönetim ve kontrol sistemimizin çatısına oluşturan 5018 sayılı Kanun, sistemde rol alan birim ve görevlileri muhasebe birimi, üst yönetici, harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi, muhasebe yetkilisi şeklinde fonksiyonel olarak belirlemiş olup, birim ismi veya unvan bazında ayrı bir belirlemeye gitmemiştir. Benzer şekilde Kanunun 60 ıncı maddesinde tanımlanan mali hizmetler

birimi de özel bir birim ismini ifade etmemekte fonksiyonel olarak bir adlandırma yapılmaktadır. Nitekim aynı maddede mali hizmetler biriminin teşkilat yapısının ilgili teşkilat kanunlarında belirtileceği hüküm altına alınmış olup, 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde de isim konusunda yine teşkilat kanunlarına atıfta bulunularak ilgili teşkilat kanunlarında bu konuda bir düzenleme yapılıncaya kadar maddede sayılan idarelerde Strateji Geliştirme Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve strateji geliştirme ve mali hizmetlerin yerine getirildiği Müdürlükler kurulduğu hüküm altına alınmıştır. 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi mali hizmetler birimlerinin görev ve fonksiyonlarını belirtmiş ve bu birimlerle ilgili genel bir çerçeve çizerek bu birimlerin çalışma usul ve esaslarının Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceğini hüküm altına almıştır. Bu hükme istinaden çıkarılan Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte¹³, bu maddenin yanı sıra 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin de dayanak olarak gösterilmesi, adı geçen madde ile çeşitli şekillerde kurulan strateji geliştirme birimlerinin esas itibarıyla mali hizmetler birimlerine tekabül ettiği sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinde belirtilen mali hizmetler birimi ifadesinden, anılan Kanunlarda belirtilen ve Yönetmelikte de bir bütün olarak sayılan görevleri yerine getiren birimleri anlamak gerekir.

5436 sayılı Kanunun 13-a-4 maddesi ile 178 sayılı K.H.K.nın¹⁴ Maliye Başkanlıkları ve Bütçe Dairesi Başkanlıklarının yapısını ve görevlerini düzenleyen Ek 1, 2 ve 3 üncü maddeleri

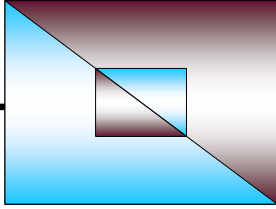
01.01.2006 tarihinden itibaren kaldırılmış ve daha önce kısmen, yeni kurulan mali hizmetler birimlerinin görevlerini yerine getiren Maliye Başkanlıkları ve Bütçe Dairesi Başkanlıklarının faaliyetleri son bulmuştur. Yine aynı Kanunun 17 nci maddesi ile muhtelif kanun hükümleri ve teşkilat kanunları ve teşkilatlanmaya ilişkin diğer kanunlarda yer alan araştırma planlama ve koordinasyon hizmetlerine yönelik kurul başkanlıkları, daire başkanlıkları ile şube müdürlüklerinin kurulması ve bunların görevlerine ilişkin hükümleri 01.01.2006 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. Anılan maddenin son fıkrasında da 3046 sayılı Kanunda sayılan görevleri dışında, kaldırılan Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu başkanlıkları ile Araştırma Planlama ve Koordinasyon Daire Başkanlıklarına kanunlarla verilmiş olan görevlerin teşkilat kanunlarında yeni bir düzenleme yapıncaya kadar bakan ve/veya üst yöneticilerin onayı ile belirlenecek birimler tarafından yerine getirileceği ifade edilmiştir.

Maliye Bakanlığına bağlı olan Maliye Başkanlıkları ve Bütçe Dairesi Başkanlıkları ile idarelerin bünyesinde bulunan araştırma, planlama ve koordinasyon hizmetlerini yürüten birimlerin 5436 sayılı Kanunla kapatılması ve daha önce bu birimlerin yaptığı bir kısım görevlerin yeni sistemde mali hizmetler birimlerince yerine getirileceğinin ön görülmesi, mali hizmetler birimlerinin teşkilatlanma aşamasında büyük oranda bu birimlerde görev alan personelden yararlanması sonucunu doğurmuştur. Ayrıca 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi ile bu birimlerde çalıştırılabilmesi öngörülen mali hizmetler uzmanlığı için 5436 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesi ve 5628 sayılı Kanunla 5018

sayılı Kanuna eklenen Geçici 17 nci madde ile bir geçiş sınavı öngörülmüş ve sınava 5436 sayılı Kanunla kaldırılan birimler ve benzer işleri yapan diğer birimlerde görevli personelin katılması sağlanmıştır. Bu şekilde başlangıç döneminde mali hizmetler birimlerinin nitelikli ve deneyimli personel ihtiyacı kısmen karşılanmaya çalışılmıştır. Bu birimlerin yüklendiği önemli görevlerin layıkıyla yerine getirilebilmesi açısından, idari kapasitelerinin gerek sayısal olarak ve gerekse niteliksel olarak artırılması sistemin sağlıklı işleyişi açısından önem arz etmektedir.

Mali hizmetler birimleri ile ilgili bir diğer husus da bunların teşkilat yapılarında hiyerarşik olarak nerede yer alacakları sorusudur. Bu konu ile ilgili olarak 5018 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde üst yöneticilerin maddede belirtilen sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmiş ayrıca Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 30 uncu maddesinde de strateji geliştirme birimlerinin yöneticilerinin görevlerinin yerinde ve zamanında yerine getirilmesinden üst yöneticiye karşı sorumlu oldukları ifade edilmiştir. Yine 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde de strateji geliştirme birimlerinin görevleri arasında “*üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak*” hükmü ayrıca zikredilmiş bulunmaktadır.

5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında mali hizmetler birimlerinin yapısının teşkilat yapılarında gösterileceği belirtilmiş olmakla birlikte bu ifadenin bir keyfiyet

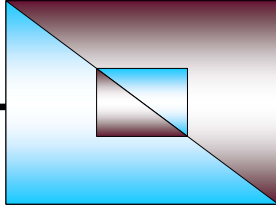
taşımadığını söylemek sanırım yanlış olmayacaktır. Zira yukarıda yer alan hükümlerin birlikte değerlendirilmesi ve 5018 sayılı Kanunla belirlenen “aktörlerin” görev ve sorumlulukları ile sistemin işleyişine genel olarak bakıldığında, 5018 sayılı Kanunla idarelerde mevcut veya yeniden oluşturulan mali hizmetler birimlerinin üst yöneticiye bağlı olarak fonksiyonlarını icra etmesinin Kanunun genel mantığı ile uyumlu olacağını söyleyebiliriz.

Görev ve Fonksiyonları

2006 yılından önce Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı tarafından yerine getirilen ön mali kontrol faaliyetleri 5018 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılarak genel olarak her türlü faaliyete ilişkin kontrol ve sorumluluklar yeni sistemle artık idarelerin yönetim sorumluluğuna bırakılmıştır. 5018 sayılı Kanun en önemli sorumluluğu üst yöneticilere yüklemiştir. 5018 sayılı Kanunun bir çok maddesinde üst yöneticiye atfedilen yetki ve sorumluluklar vardır. Ancak bunların içerisinde sistemin işleyişini sağlamak açısından belki de en önemli madde kontrolün yapısı ve işleyişini düzenleyen 57 inci maddesidir. Maddeye göre idarelerin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin harcama birimleri, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali kontrol ve iç denetimden oluşacağı belirtilmiştir. Maddenin devamında yer alan “**Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, mali yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı**

faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınır” ifadesi yöneticiler için önemli bir referans niteliğindedir. Bu ifade aynı zamanda kamu iç kontrol standartlarında¹⁵ bahsi geçen kontrol ortamının da en temel unsurunu teşkil etmektedir. Nihayetinde, iç kontrol sistem ve araçlarını, idarenin yönetimine dayatılan kural ve uygulamalar değil, yönetiminin amaç ve hedefleri gerçekleştirme konusunda ihtiyaç duyduğu mekanizmalar olarak görmek gerekmektedir (ARCAGÖK-ERÜZ, 2006-141).

Üst yöneticinin Kanunda sayılan birçok görevleri işlevsel olarak yerine getirebilmesi açısından en çok başvuracağı birim mali hizmetler birimidir. Zira getirilen mali yönetim ve kontrol sisteminin mantığı ile 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde sayılan görevlerin niteliğinin genel olarak değerlendirilmesi ayrıca İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 11 inci maddesinde geçen ön mali kontrolün niteliğinin danışma ve önleyici niteliği haiz olduğu yönündeki özel düzenleme, bize bu birimlerin fonksiyonel olarak danışma birimleri olduklarını göstermektedir. Bu niteliği ile mali hizmetler birimleri, 5018 sayılı Kanunun işleyişinden doğrudan sorumlu olan üst yöneticilerin Kanunda sayılan görevleri yerine getirebilmelerine çok önemli bir destek sağlayacaktır. Bu birimlerin kalitesi ve etkinliği üst yöneticiye ivme kazandıracaktır.

5018 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında mali hizmetler birimlerinin çalışma usul ve esaslarının idarelerin teşkilat yapılarının dikkate alınmak ve **stratejik planlama, bütçe ve performans programı, muhasebe-kesin hesap ve raporlama ile iç kontrol** fonksiyonlarının ayrı alt birimler tarafından yürütülmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanıp Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Yönetmelikle belirlenmesi ön görülmektedir.

Buna karşılık bahsedilen hüküm çerçevesinde çıkarılan Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte ise strateji geliştirme birimleri Kanunda belirtilen fonksiyonlardan daha farklı dört ana fonksiyon üzerine oturtulmaktadır:

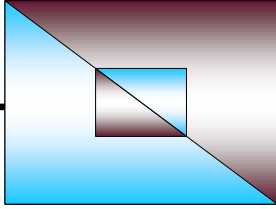
- ❖ Stratejik yönetim ve planlama fonksiyonu;
 - ✓ Stratejik planlama hazırlık programını oluşturmak
 - ✓ Stratejik planlama eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermek
 - ✓ Stratejik planlama çalışmalarını koordine etmek
 - ✓ İdare faaliyet raporunu hazırlamak
 - ✓ İdarenin misyonunun belirlenmesi çalışmalarını yürütmek
 - ✓ İdarenin üstünlük ve zayıflıkları ile hizmetleri etkileyecek fırsat ve

tehditleri tespit etmek, incelemek

- ✓ İdarenin görev alanı ile ilgili araştırma-geliştirme faaliyetlerini yürütmek
- ✓ Hizmetlerin etkililiği ve yararlanıcı memnuniyetini analiz etme ve genel araştırmalar yapmak
- ❖ Performans ve kalite ölçütleri geliştirme fonksiyonu;
 - ✓ Performans ve kalite ölçütleri geliştirmek
 - ✓ Performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek ve yorumlamak
 - ✓ İdare içi performans ve kalite ölçütlerine uyumu değerlendirip üst yöneticiye sunmak
- ❖ Yönetim bilgi sistemi fonksiyonu;
 - ✓ Yönetim bilgi sistemine ilişkin hizmetleri birimlerle işbirliği içinde yerine getirmek
 - ✓ Yönetim bilgi sisteminin geliştirilmesi çalışmalarını yürütmek
 - ✓ İstatistiksel kayıt ve kalite kontrol işlemlerini yapmak
- ❖ Mali hizmetler fonksiyonu;
 - Bütçe ve Performans Programı;

- ✓ Performans programı hazırlıklarının koordinasyonunu sağlamak
- ✓ Bütçeyi hazırlamak
- ✓ Ayrıntılı harcama ve finansman programını hazırlamak
- ✓ Bütçe işlemlerini gerçekleştirmek ve kayıtlarını tutmak, uygulama sonuçlarını raporlamak
- ✓ Ödenek gönderme belgesi düzenlemek
- ✓ Gelirlerin tahakkuku ile gelir ve alacakların takip işlemlerini yürütmek
- ✓ Yatırım programı hazırlıklarının koordinasyonunu sağlamak, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak
- ✓ İdare faaliyetlerinin stratejik plan, performans programı ve bütçeye uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek
- Muhasebe, Kesin Hesap ve Raporlama;
 - ✓ Genel bütçe kapsamı dışındaki idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütmek
 - ✓ Bütçe kesin hesabını hazırlamak
- ✓ Mal yönetim dönemine ilişkin icmal cetvellerini hazırlamak
- ✓ Mali istatistikleri hazırlamak
- İç Kontrol;
 - ✓ İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak
 - ✓ Ön mali kontrol görevini yürütmek
 - ✓ Amaçlar ile sonuçlar arasındaki farklılığı giderici ve etkililiği artırıcı tedbirler önermek¹⁶

İdarelerin teşkilat yapılarına göre bu fonksiyonların birleştirilerek bir veya daha fazla alt birimler tarafından yürütülebileceği gibi bir fonksiyonun birden fazla sayıda alt birim tarafından da yürütülebileceği ifade edilmektedir. Ancak mali hizmetler fonksiyonu içerisinde yer alan iç kontrol fonksiyonunun ayrı bir alt birim ve ayrı bir personel tarafından yürütülmesinin zorunlu olduğu belirtilmiş ve ayrıca genel bütçeli idareler dışında muhasebe yetkililiği görevinin mali hizmetler fonksiyonu altında yer alan muhasebe, kesin hesap ve raporlama fonksiyonunu yürüten alt birim yöneticisi tarafından yerine getirileceği ifade edilmiştir.

Son Söz

Yeni sistemde, genel olarak mali yönetim ve kontrol alanında ve özeldde mali hizmetler birimleri ile ilgili birincil ve ikincil düzey yasal düzenlemeler tamamlanmıştır. Önümüzdeki dönemde mali hizmetler birimlerinin 5018 ve 5436 sayılı Kanunlarda ve ilgili alt mevzuatta belirtilen görevleri layıkıyla yerine getirebilmesi, bir anlamda “**idarenin lokomotifini olma**” işlevini üstlenebilmesi ancak bu birimlerin güçlendirilmesi ile mümkün bulunmaktadır. Bu konuda en önemli görev idarelerin kendisine düşmekle birlikte, Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulan mali yönetim ve kontrol merkezi uyumlaştırma biriminin de bu anlamda önemli bir role sahip olduğunu söyleyebiliriz.

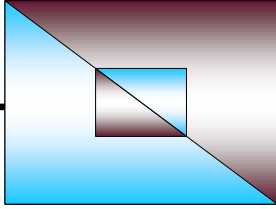
Maliye Bakanlığı bünyesinde bulunan merkezi uyumlaştırma birimi ile idarelerde oluşturulan mali hizmetler birimi arasında sistem açısından hayati bir ilişki vardır. Sistemin yürütülmesinin başlıca sahibi olan Maliye Bakanlığı ve bu Bakanlığın idarelere açılan penceresi olan merkezi uyumlaştırma birimi, bu işlevini mali hizmetler birimleri aracılığı ile gerçekleştirmektedir. Aradaki işbirliği ve uyum ne kadar yüksekse sistemin içselleştirilmesi ve doğal olarak da başarı şansı o kadar yüksek olacaktır.

Merkezi uyumlaştırma birimi bu anlamda alt yapı oluşturma sürecini yoğun bir şekilde sürdürmektedir. Birincil ve ikincil düzey mevzuat çalışmaları tamamlanmış olup, geçen süre içerisinde özellikle eğitim konusunda hemen her idareden gelen talep karşılanmaya çalışılmış ve bu konuda yoğun bir emek ve zaman harcanmıştır. Bunun dışında Maliye Bakanlığı tarafından planlanan birçok

eğitim faaliyetine de katkıda bulunmuş olup, önümüzdeki günlerde yapılacak olan ve Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün web sayfasında yer verilen eğitimlere de katkıda bulunmaya devam edilecektir. Yine mali hizmetler birimlerinin idari kapasitelerinin artırılması için iki kez mali hizmetler uzmanı geçiş sınavı yapılmış ve kazanan adayların idarelere yerleştirilme işlemleri sonuçlandırılmıştır. Ayrıca, Avrupa Birliğine üye çeşitli ülkelerle yürütülen projelere önümüzdeki dönemde yenilerinin eklenmesi ve bu süreçte mali hizmetler birimlerinin sürece daha aktif olarak katılmasının sağlanması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir.¹⁷ Yine Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yeni oluşturulan web sayfaları ve bu sayfalarda bulunan çeşitli bölümlerle idarelerle daha fazla etkileşim içerisine girme gayreti bulunduğunu gözlemlemek mümkündür.

Mali hizmetler birimlerinde ise geçen süreçte yapılanma çalışmalarının yoğun bir yer tuttuğu ve kısa dönemde birçok idarede altyapı oluşturma çalışmalarının her türlü zorluğa karşın başarılı bir şekilde yürütüldüğü gözlenmektedir. Maliye Bakanlığının idarelerden biraz da alalecele çekilmesinin yarattığı sıkıntının en hafif hasarla atlatıldığı gözlenmekle beraber bu konudaki değerlendirmeler ilerleyen dönemlerde daha net olarak ortaya konacaktır. Bu birimlerin artık idarelerde daha fazla inisiyatif alması ve risk esasına dayanmayan rutin evrak kontrolleri dışında asli görevlerine odaklanması sistemin işlerliği açısından önem arz etmektedir.

Mali hizmetler birimleri güçlerini bir anlamda merkezi uyumlaştırma biriminden alırken merkezi uyumlaştırma birimi de başarısını mali hizmetler birimleri

İç Kontrol Bülteni

İÇ KONTROL MERKEZİ
UYUMLAŞTIRMA DAİRESİ

Nisan-Haziran/2008

Sayı 1

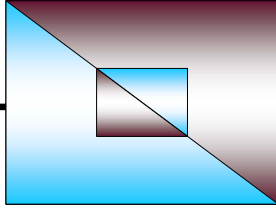
aracılığıyla sağlayacaktır. Bu açıdan bakıldığında aradaki ilişkinin güçlendirilmesi her iki taraf açısından da çok önemlidir. Hepsinden önemlisi artık ülkemizin çağdaş ülkeler arasında layık olduğu yeri alması açısından bin bir emek ve kaynak harcayarak oluşturduğu düzenlemelere sahip çıkması hepimizin görevi olsa gerek. Genel olarak geriye doğru baktığımızda birçok düzenlemenin kendisinden beklenen başarıyı beraberinde getirmediğini görürüz. Burada getirilen düzenlemenin mi yetersiz olduğu yoksa uygulama problemi mi yaşandığı sorusunun cevabını düşünmek gerekir. Bir şeyi eleştirirken alternatifini de ortaya koymak gerekir. Ayrıca yapılan eleştirilerin bir anlam ifade etmesi için yüksek sesle ve muhataplarına yapılması gerekmektedir. Çağdaş ülkelerde artık tabiri caizse takım oyunu oynanmaktadır. Takım oyununun özelliği herkesin üzerine düşeni en iyi şekilde yapması ve birbirini tamamlamasıdır. Bununla beraber iyi bir takım oyunu için oyuncular arasında iyi bir koordinasyon ve işbirliği gerekmektedir. Ayrıca oyuncuların birbirini iyi tanması ve herkesin kendi görev alanını iyi kavraması gerekir. Bunun için de zaman

gerekmektedir. Ancak zamanın bilinçli ve disiplinli çalışmayla geçirilmesi önemlidir. Takım oyununun en güzel tarafı görevini yapmayan net bir şekilde herkes tarafından görülmesidir. Bu da bize uzun dönemde hesap sorma ve görevini yapmayan yerini yapana terk etmesi bilincini taşıyacaktır.

Sonuç olarak yeni oluşturulan yapı içerisinde mali hizmetler birimlerini gelecek dönemde en çok öne çıkacak birimler olarak görmek şaşırtıcı olmayacaktır. Bunu belirtirken bu birimlerin diğerlerinden daha önemli olduğu gibi bir sonuç çıkarmamak gerekir. Belki de söylemek istediğimiz bu birimlerin diğer birimlerden daha az önemli birimler olmadığıdır. Bununla beraber 5018 sayılı Kanun açısından bu birimlerin özel bir öneme sahip olduklarını ve iyi işleyen mali hizmetler birimlerinin idareler açısından büyük bir boşluğu dolduracağını da belirtmeden geçmemek gerekir. Son dönemde çokça kullanılan bir ifadeyle biz bugünü gelecek kuşaklardan emanet aldık, iyi bir gelecek herkesin katkısı ile mümkün olacaktır.

¹ 26/05/1927 tarihli Muhasebe-i Umumiye Kanunu 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 81-a maddesi ile 1.1.2005 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak daha sonra 28/12/2004 tarihli ve 5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 37-j-1 maddesi ile bu hükmün yürürlüğünün 2005 yılında uygulanmayacağı belirtilerek bir yıllık bir erteleme yapılmıştır.

² Bu konuda kapsamlı değerlendirmeler için aşağıda verilen raporlara bakılabilir ;

-Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan "Kamu Mali Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması ve Mali Saydamlık Özel İhtisas Komisyon Raporu, DPT/2000

-IMF tarafından Mali Saydamlık İyi Uygulamalar Tüzüğü (Code of Good Practices on Fiscal Transparency) temelinde 2000 yılında hazırlanıp 2002 ve 2006 yıllarında gözden geçirilen Türkiye-Mali Saydamlık ve Seçilmiş Kamu Harcama Yönetimi Konularının Gözden Geçirilmesi (Turkey-Review of Fiscal Transparency and Selected Public Expenditure Management Issues) adlı Rapor ve IMF ile 2002 yılından itibaren yapılan Stand-By Anlaşmaları.

-Dünya Bankası tarafından yayınlanan Kamu Harcamaları ve Kurumsal Yapının Gözden Geçirilmesi Raporu (Turkey, Public Expenditure and Institutional Review-Reforming Budgetary Institutions for Effective Government-PEIR)

³ Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı M.Sait ARCAGÖK'ün Sayıştay Başkanlığı'na yaptığı power point sunudan alınmıştır. Sununun tamamına www.bumko.gov.tr/kontrol/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAAF6AA849816B2EFB0045F2B2135708F internet adresinden ulaşılabilir.

⁴ ARCAGÖK, M.Sait-ERÜZ, Ertan, **KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL SİSTEMİ**, Maliye Hesap Uzmanları Derneği yayını, Eylül/2006

⁵ ARCAGÖK, M.Sait, İç Kontrol, **KAMU MALİ YÖNETİMİNDE STRATEJİK PLANLAMA VE PERFORMANS ESASLI BÜTÇELEME**, Editör: Coşkun Can AKTAN, Seçkin Yayıncılık, Kasım/2006

⁶ 31.12.2005 tarihli ve 26040 sayılı 3.mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

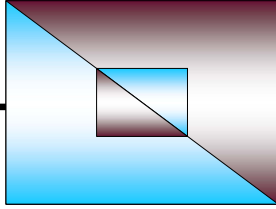
⁷ 14.6.2007 tarihli ve 5189/1 no.lu Sayıştay Genel Kurul kararı

⁸ 09/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (20/12/1994 tarih ve 22147 sayılı Resmi Gazete)

⁹ -08/10/2005 tarihli ve 25960 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (5018 sayılı Kanununun 66 ncı maddesine istinaden Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılmıştır.)

-12/07/2006 tarihli ve 26226 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (5018 sayılı Kanununun 65 inci maddesine istinaden 2006/10654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiştir.)

¹⁰ 07/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C.Anayasasının 29/10/2005 tarihli ve 5428 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile değişik 160 ncı maddesi.

İç Kontrol Bülteni

İÇ KONTROL MERKEZİ
UYUMLAŞTIRMA DAİRESİ

Nisan-Haziran/2008

Sayı 1

¹¹ 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

¹² 22/12/2005 tarihli Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

¹³ 5018 sayılı Kanununun 60 ıncı ve 5436 sayılı Kanununun 15 inci maddesine dayanılarak, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanıp 2006/9972 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden çıkarılan ve 18.02.2006 tarihli ve 26084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik.

¹⁴ 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında K.H.K.

¹⁵ Bu konuda Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile ayrıntılı bir düzenleme yapılmıştır.

¹⁶ Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Mehmet BÜLBÜL'ün İç Denetçi Eğitim Programı çerçevesinde yapmış olduğu Powerpoint sunudan alınmıştır.

¹⁷ Bu konularda detaylı bilgi için;

<http://www.bumko.gov.tr/kontrol/Default.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF6AF944CADC1F2DC3> adresinden yararlanılabilir.